

Ajuntament de Reus

INFORMATIU

MUSEU 07

Dues iniciatives de servei a la comunitat

Aquest mes d'abril, el Museu Comarcal Salvador Vilaseca obre dos nous espais que són resultat de la voluntat d'ampliar els nostres serveis. Per una banda, inaugurarem la fototeca, un equipament on es pretén recollir, conservar, documentar i difondre material fotogràfic, tant el de caire històrico-documental com l'artístic, referent tant a Reus com a la seva àrea comarcal. L'altre equipament és l'exposició-taller de minerals, un espai amb finalitats docents i de divulgació que tindrà com a usuaris principals els escolars, els quals podran observar, conèixer i manipular els minerals i roques.

Es tracta de dos projectes, en els quals fa temps que estem treballant intensament, que tenen un origen comú: tots dos són fruit de la iniciativa i la col·laboració dels ciutadans. El punt de partida d'ambdós han estat les propostes de professionals que coincideixen plenament amb la política i objectius que impulsem des del Museu: volem convertir-lo en un centre cultural dedicat al patrimoni (històric, arquitectònic, documental, natural, etnològic...) i que tingui un

funcionament actiu, dinàmic i obert a les entitats i a la ciutat.

La participació de la població és, per tant, essencial a l'hora de portar endavant una institució com la nostra, amb una clara vocació de servei públic. Les necessitats i les demandes de la societat s'han de poder canalitzar en un organisme públic, amb capacitat de gestió i d'acció sobre el patrimoni. Com a resultat, hem d'aconseguir una major identificació dels ciutadans amb el seu Museu, i és en aquesta direcció que treballe. El Museu ha de ser un punt de referència que serveixi per conèixer més a fons la pròpia història, l'entorn i el treball de les persones, els trets culturals i les formes de vida que caracteritzen un territori. Des d'aquesta perspectiva, investigar, conservar i divulgar el patrimoni és una necessitat irrenunciable. Aquests dos nous equipaments, que començaran a funcionar a l'abril, són la mostra més evident de la voluntat decidida del Museu Comarcal Salvador Vilaseca d'estar al servei de la comunitat.

ANNA FIGUERAS,
DIRECTORA DEL MUSEU COMARCAL SALVADOR
VILASECA

04
—
95

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

La fototeca: arxiu d'un patrimoni d'imatges

Fototeca

El president Macià
visita Reus.
Una de les joies de la
Fototeca

Diuem que una imatge val més que mil paraules. Aquesta afirmació, que és inqüestionable, referma la importància de disposar d'un fons d'imatges per entendre la nostra història i el nostre desenvolupament social, i representa també, per tant, una de les bases fonamentals de la creació de la fototeca al Museu Comarcal Salvador Vilaseca. Calia preservar el patrimoni gràfic de la ciutat i de la comarca, en la línia marcada a partir de diverses iniciatives encetades per l'Agrupació Fotogràfica de Reus i impulsades, l'any 92, per l'Ajuntament amb el suport de Caixa Tarragona. L'organització d'exposicions encaminades a recuperar ma-

Aquest servei del Museu disposa de 25.000 imatges que comprenen des del darrer terç del segle XIX fins als nostres dies

terials dels pioners de la fotografia reusenca ha servit de fonament patrimonial de l'actual fototeca, que es complementa amb material procedent de fons de l'arxiu municipal, col·leccions familiars i de fotògrafs contemporanis. Tot plegat permet aplegar, documentar i conservar un fons cabdal per al coneixement de les formes de vida del passat i també del present.

La funció de la fototeca, tanmateix, no és només aquesta. En tant que servei cultural del Museu, té com a objectiu la difusió de la fotografia i el foment del desenvolupament de les activitats culturals i de recerca artística en aquest camp, a banda d'estimular la coordinació del treball fotogràfic de tota la comarca. El públic pot consultar el fons de la

fototeca, prèvia presentació d'un formulari, tots els dilluns, dimecres i divendres, de 5 de la tarda a 9 del vespre.

Aquest servei del Museu disposa de 25.000 imatges que comprenen cronològicament des del darrer terç del segle XIX fins als nostres temps. Territorialment, hi ha informació gràfica de caire documental i històric sobre Reus i la seva àrea comarcal, però també té un fons artístic que abasta Catalunya i l'Estat espanyol. La temàtica de les fotografies és molt variada i s'hi pot trobar tot allò relacionat amb el món rural, el món urbà, els fets i esdeveniments socials (actes religiosos, polítics, festes...), l'arquitectura, la imatgeria religiosa, les entitats locals (tant públiques com privades), els personatges, els oficis, etcètera.

Tanmateix, malgrat l'extensió i la importància de la documentació actual, cal entendre aquesta tasca com acabada de començar. La fototeca ha de desenvolupar-se en el futur, amb la col·laboració de particulars i d'entitats que aportin nous documents al fons. Aquesta línia és la que ha de permetre que la fototeca compleixi plenament els objectius de la seva creació. ♦

Exposició-taller de minerals: ciència i pedagogia al Museu

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

04
95

Amb l'exposició-taller de minerals, el Museu Comarcal Salvador Vilaseca engega una iniciativa de caire bàsicament pedagògic i adreçada als estudiants, que podran experimentar directament amb els materials geològics. D'aquesta manera, la funció del Museu va més enllà de l'exposició estàtica i s'introdueix dins el món de la docència, aportant mitjans a aquelles iniciatives educatives d'escoles o instituts que considerin oportú utilitzar-los. A més, qualsevol persona que estigui interessada en el món dels minerals i les roques també podrà treballar-hi. Aquest servei és una realitat gràcies a la col·laboració que ha existit entre el Museu i un equip d'especialistes en el tema dedicats a la docència.

Per tal que aquest objectiu sigui efectiu, l'exposició disposa d'un espai de taller, amb un monitor, per tal que els alumnes puguin experimentar i descobrir per ells mateixos les característiques i les propietats de cadascun dels minerals que analitzin, amb l'ajut del material de laboratori que és necessari, com microscopis, lupes, àcids, etcètera. A més, l'exposició-taller disposa també de material didàctic com fitxes de treball per a

L'exposició té un espai de taller per tal que els alumnes puguin descobrir les característiques de cadascun dels minerals

exposició-taller de Minerals

l'exposició permanent, fitxes de taller i un dossier de pràctiques, ideat per a l'utilització dels professors.

A banda d'això, i d'algunes activitats complementàries com con-

ferències o projeccions il·lustratives, hi ha, òbviament, l'espai d'exposició permanent, on es mostren els minerals i les roques en diferents vitrines, distribuïdes segons la seva procedència geogràfica i les seves característi-

ques. Hi ha tres vitrines amb minerals bàsicament de Catalunya agrupats per classes mineralògiques, una vitrina de minerals fluorescents, una altra de minerals de les nostres comarques (sobretot Baix Camp, Conca de Barberà i Priorat) i quatre mòduls destinats al que es pot considerar ús quotidià d'alguns minerals. Tot plegat, una mostra útil per a la seva utilització pedagògica.

La mostra, inscrita clarament en la línia de servei i d'apropament al ciutadà en la qual treballa el Museu, és oberta al públic de dilluns a divendres, de 10 a 1 del migdia i de 5 a 9 del vespre a la seu del MCSV al raval de Santa Anna, 59.

Aspecte d'algunes vitrines de l'exposició permanent de la col·lecció de minerals

Els fons d'art contemporani del Museu

Des de la perspectiva d'un museu comarcal com el nostre, és important que les seves col·leccions intentin reflectir, tan fidelment com sigui possible, la realitat del col·lectiu al qual fan referència. L'art contemporani, com un element més que és d'aquesta realitat, cal que tingui i té un lloc en el fons objectual del nostre museu.

La col·lecció d'art contemporani del fons del Museu ha experimentat en els darrers anys un important creixement, no només des del punt de vista quantitatiu, sinó també des

del vessant qualitatiu. La majoria de les peces que han ingressat al Museu provenen dels ara anomenats Premis Nacionals d'Arts Plàstiques Ciutat de Reus, els quals tenen dues dotacions: la del Saló d'Arts

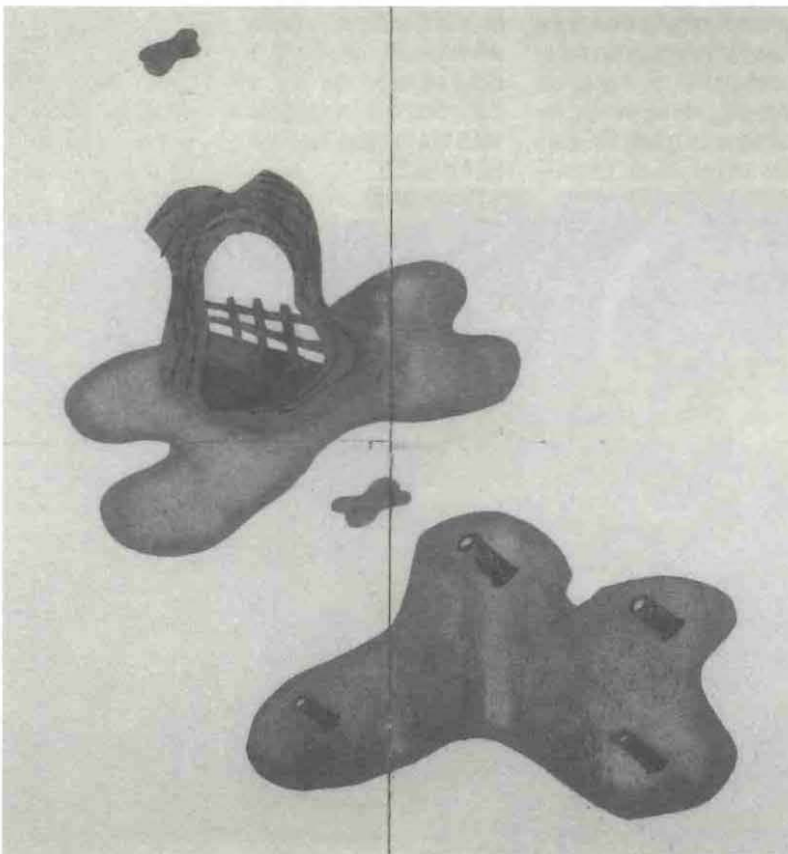
Plàstiques Baix Camp i la del Premi Beca per a Joves Artistes menors de 26 anys. Això implica que des de l'any 1977, en què es va crear el Premi Beca, i des del 1979, quan es va instaurar el Saló per substituir l'obsoleta Medalla Fortuny, han entrat al fons d'art del Museu un nombre important d'obres. A partir d'aquestes, es pot fer un seguiment dels propòsits inicials d'ambdós premis, que no eren altres que els d'oferir anualment un panorama de l'activitat plàstica dels artistes de la comarca i, a la vegada, ser un estímul a la seva creativitat. La instauració d'ambdós premis va permetre iniciar a la ciutat una col·lecció d'art contemporani, que amb el temps promet ser d'una qualitat innegable.

En el fons ens trobem peces d'artistes que, per alguna o altra raó, han estat estretament vinculats a Reus i a la comarca, a la vegada

que, durant la dècada dels anys vuitanta, van tenir una intensa activitat creativa, tant individualment com col·lectivament: pintures d'Aureli Ruiz, Albert Macaya, Dolors Escardó, Carles Amill, Salvador Juanpere i Joan Rom (encara que aquests dos darrers, actualment, són més coneguts com a escultors); a cavall de l'escultura i la pintura, obres de Francesc Vidal i Montserrat Cortadellas, i escultures de Manel Llauredó i Anton Roca. Bona part d'aquests artistes estan plenament consolidats en el camp de les arts plàstiques a Catalunya.

Ahora, ens trobem amb les obres que provenen dels darrers guanyadors del Premi Beca per a Joves Artistes, que incorporen a la col·lecció el treball de les noves generacions de creadors de casa nostra, amb pintures d'Isabel Granollers i Jordi Manero i escultures d'Anna Martínez,

Obra sense títol
d'Aureli Ruiz,
guanyadora del VIII
Saló, l'any 1987

La majoria de peces que han ingressat al fons del MCSV provenen dels Premis Nacionals d'Arts Plàstiques Ciutat de Reus

Cinta Juncosa, Joan Esteve, etcètera. Tot aquest conjunt d'obres ens ajuda a reflectir la renovació i l'actualització que va sofrir en els darrers temps (sobretot en la dècada dels anys vuitanta) l'art contemporani a la nostra ciutat.

Altres fonts, altres àmbits

D'altra banda, el nou enfocament que es va donar al Saló d'Arts Plàstiques a les acabades de la dècada dels vuitanta, obrint-lo a tots els creadors dels Països Catalans i a qualsevol treball de caràcter interdisciplina-

ri, ha permès que la col·lecció s'enriqueixi amb obres que segueixen els nous aires de l'art actual, d'artistes com Antoni Garau, Xavier Hurtado, Begonya Montalbán, Empar Cubells, Neus Buira i Permíndar Kaur.

Dins el fons, a més, podem destacar una altra col·lecció prou interessant, com és la de més de setanta gravats de Ramon Ferran que va donar el mateix artista al Museu. Realitzats en diferents tècniques d'estampació, ens permeten seguir la seva trajectòria com a renovador del gravat contemporani del nos-

tre país.

Evidentment, aquesta és una col·lecció encara incipient. Li queda un llarg camí per recórrer perquè es consolidi, tingui un pes específic i esdevingui representativa de l'art realitzat en el present, en el nostre entorn més immediat. Per això, cal una política d'adquisicions que incorpori més obres d'aquells artistes vinculats a casa nostra, i que no es limiti a les obres guanyadores dels premis abans esmentats. Confiam que, en un futur no gaire llunyà, la ciutat de Reus pugui gaudir d'una col·lecció que reflecteixi tan fidelment com sigui

possible tant la capacitat com la qualitat creativa dels seus artistes.

Detall d'una obra sense títol de Francesc Vidal, guanyadora del VII Saló, l'any 1986

MARC FERRAN
TÈCNIC DEL MCSV

Quatre sales del Museu acullen l'exposició 'La dècada dels 80'

Les quatre sales de què disposa el Museu Comarcal Salvador Vilaseca a les instal·lacions de la plaça de la Llibertat acullen des del passat dia 6 d'abril una part de l'exposició conjunta *La dècada dels Vuitanta: art contemporani a l'entorn de Reus*. Aquesta mostra, organitzada per l'Institut Municipal d'Acció Cultural i per la Fundació la Caixa, pretén mostrar d'una manera global el treball dels creadors d'art contempora-

ni més destacats durant els anys 80 que van tenir una vinculació molt important amb la ciutat. A banda del Museu, l'exposició s'estén al Centre de Lectura i a l'Escola-Taller d'Art.

Cadascun dels artistes seleccionats disposa d'un espai concret, i el repartiment dels noms i les sales del Museu és el següent: Joan Casals, Joaquim Chancho, Albert Macaya i Marcel Pey (sala Reus); Salva-

dor Juanpere, Manel Llaudadó, Rufino Mesa i Joan Rom (sala Central); Joan Duran i Carles Fargas (sala Quatre), i Francesc Vidal (sala Interior). La mostra, de caràcter gratuït, està oberta al públic fins al 31 de maig i es pot visitar de dilluns a divendres de 5 a 9 del vespre, els dissabtes de 6 a 9 del vespre i els diumenges d'11 a 1 del migdia. Hi ha també la possibilitat de concertar visites guiades trucant al telèfon del Museu, 34 54 18. ♦

EXPOSICIÓ

La dècada dels

80

Art contemporani a l'entorn de

REUS

Un estudi sobre el Priorat

L'Inventari del Patrimoni Etnològic del Priorat (IPEP) és un programa de recerca que desenvolupen investigadors de l'associació Carrutxa per encàrrec del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Amb aquest objectiu, ens hem proposat documentar les col·leccions d'objectes existents, ja sigui en institucions privades o públiques, amb interès etnològic. El primer treball, ja enllestit, correspon als objectes de l'àrea de Montsant-Serra de Prades que es troben al Museu Comarcal Salvador Vilaseca.

El Museu disposa d'una interessant col·lecció d'objectes procedents, majoritàriament, de la part oriental del Montsant (Albarca, Cornudella de Montsant, la Morera de Montsant, Ulldemolins i Margalef de Montsant). S'han contemplat també peces procedents del terme de Vilanova de Prades, comarca de la Conca de Barberà, a tocar del d'Ulldemolins, que formen part

del mateix grup d'estudi de les obtingudes a Ulldemolins i Albarca.

Totes les peces del treball van ser recollides als anys cinquanta pel mateix doctor Salvador Vilaseca o els seus col·laboradors. Malauradament, les circumstàncies particulars de la història d'aquest museu han fet difícil la localització o la confirmació de la procedència de nombroses peces.

La inexistència de fitxes documentades de l'època fa que només algunes anotacions en llibres i apunts conservats al museu puguin servir de referència per a la identificació d'aquest fons. En el catàleg que s'ha elaborat, s'han documentat les peces que, amb seguretat, corresponen a la zona estudiada. Són peces vinculades, en la seva majoria, al conreu, la collita i l'elaboració dels tres principals productes que aquesta terra ofereix: el vi, l'oli i el blat.

Al Priorat, com a tot arreu, calia preparar la terra per al conreu, arrencant les arrels i les pedres, llaurant-la a mà per tal de convertir-la en feixes de vinya. Per realitzar aquestes feines, s'utilitzaven eines com l'aixada, la fanga, el càvec o el tiràs per arrossegar pedres. Quan la terra estava a punt, es llaurava amb l'arada de costat. Es llaurava amb

ases o muls, aparellats i junyits amb un jou, o bé individualment, quan llauraven les vinyes amb l'esmentada arada de costat. La terra preparada així ja era a punt per a la sembra.

Les peces heretades

S'han conservat algunes eines com la falç, per segar, una escaleta d'Ulldemolins, per transportar les garbes a cada costat de l'animal i dos trills, per tallar i aixafar la palla. No s'ha conservat, tanmateix, cap peça relacionada amb la collita de les olives i l'elaboració de l'oli. Les anotacions del doctor Vilaseca fan referència a unes peces que es van recuperar l'any 1959 d'un antic molí d'oli enderrocat un any abans, però d'aquestes peces només s'ha pogut identificar amb seguretat una tremuja. Mereixen un esment especial les premses de vi que es conserven al Museu, la més antiga datada l'any 1822 i trobada a la Morera de Montsant, o les mesures de terrissa emprades per mesurar el vi a la menuda.

Totes aquestes peces són, en definitiva, testimoni directe de la cultura material d'un territori, el Priorat.

NÚRIA LLURBA
INVESTIGADORA DE L'IPEP

Albarca:
pastera per pastar la farina.

• Foto: Francesc Fernández

El record de Gaudí: aproximació a un geni

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

04
95

Sense menystenir l'interès que té per a la història tota nova aportació sobre un personatge tan important per a la cultura catalana, hem considerat que la vinculació familiar de Gaudí a Reus i a Riudoms pot ser més motiu de germanor que d'enfrontaments entre dues viles tan properes.

Pel que fa a la seva vida i trajectòria professional, hi ha pocs lligams entre Gaudí i Reus. D'ençà del seu naixement, hi va residir pocs anys. En la seva època d'estudiant, hauria visitat tant Reus com Riudoms. Però, en definitiva, d'arquitecte, no ha restat cap obra seva a la ciutat. El treball més conegut d'Antoni Gaudí per a Reus és el projecte per a la façana del Santuari de Misericòrdia, que no es va arribar a executar. L'exposició aporta-

va algunes notícies sobre aquest projecte, l'esboç que Gaudí va dibuixar i les circumstàncies que van impossibilitar la seva realització.

Un seguit de fotografies dels diferents indrets que tenen alguna vinculació amb l'arquitecte i un seguit d'objectes relacionats amb Antoni Gaudí que es conserven al MCSV (apuntes, dibuixos i projectes) complementaven una mostra que es tancava amb la referència a la trajectòria associativa dels Amics de Gaudí. Una petita exposició, en definitiva, organitzada per saber del record d'Antoni Gaudí que ha perviscut a Reus, apuntar la limitada presència del treball de l'arquitecte a la ciutat i estimular, en definitiva, un millor coneixement de la seva obra. ♦

A dalt, a l'esquerra,
retrat d'Antoni Gaudí.

A sota, vista de
l'exposició

El MCSV ha presentat, durant el mes de març, l'exposició *Memòria de Gaudí*, realitzada amb motiu del quarantè aniversari de l'associació cultural reusenca *Amics de Gaudí*, que ha estat visitada per prop de 600 persones. En els darrers anys s'han organitzat diverses exposicions dedicades a l'arquitecte i a la seva obra. No hem volgut, per tant, fer una mostra dedicada genèricament a l'arquitecte. Ens hem centrat en el record que Gaudí ha deixat a la nostra ciutat i que s'expressa en noms de carrers i places, institucions i establiments, actes i associacions com la que ha

motivats l'activitat.

Antoni Gaudí i Cornet va néixer el 25 de juny de 1852 i fou batejat a l'església Prioral de Sant Pere de Reus. Després d'una breu introducció biogràfica, la mostra fa referència a la polèmica que ha envoltat el lloc exacte del naixement de l'arquitecte. Riudoms, on hi havia la casa pairal dels Gaudí, i Reus s'han disputat el fet d'haver estat el bressol de Gaudí. Els documents són inqüestionables però el debat, durant molts anys, s'ha guiat més per les argumentacions del cor que per la racionalitat científica.

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

Raval de Santa Anna 59
43201 REUS

Tel. 34 54 18
Fax 34 52 49

AGENDA $\frac{04}{95}$

Sant Jordi

Presentació del llibre *El treball i la festa. Recull històric sobre el Baix Camp i el Priorat (s. XIV-XVIII)*, d'Ezequiel Gort Juanpere. Editat per Carrutxa. Al Museu Comarcal Salvador Vilaseca (raval de Santa Anna, 59).

Dimarts dia 18 d'abril, a les 8 del vespre

Presentació del llibre *Els bombardeigs a Reus*, de Josep Serra. Edició de l'autor. Al Museu Comarcal Salvador Vilaseca (raval de Santa Anna, 59).

Dimecres dia 19 d'abril, a les 8 del vespre

Fototeca

Acte d'inauguració del servei de fototeca del Museu, en col·laboració amb Caixa Tarragona, a càrrec de l'alcalde de Reus, Josep Abelló. Al Museu Comarcal Salvador Vilaseca (raval de Santa Anna, 59).

Dijous dia 20 d'abril, a un quart de 9 del vespre

Ajuntament de Reus

Edita: Museu comarcal Salvador Vilaseca. Reus
Coordinació i redacció: Servei municipal de publicacions. Ajuntament de Reus.

Producció: ABandA Comunicació
Imprimeix: AG Rabassa SA

Impres en paper reciclat

Tirada: 2.100 exemplars. DLT-0582-94

L'exposició del barroc genera material didàctic

Després de la interessant i reeixida acollida del públic a l'exposició *La retòrica de la forma: l'escultura barroca (s. XVII i XVIII)*, tancada el passat dia 11 de març, el Museu ha editat un seguit de material didàctic, utilitzable a les escoles per divulgar aquest període artístic al voltant de la nostra ciutat i del nostre país. Per tal que aquesta iniciativa s'ajusti amb la major exactitud possible a les necessitats docents, el material s'ha estructu-

rat en diferents nivells, d'acord amb l'edat de l'alumne destinatari.

En concret, s'ha elaborat material per a l'en-

senyament primari (per a nens i nenes de 10 a 12 anys), per a l'ensenyament secundari obligatori (de 12 a 16 anys) i per als estudiants de més de setze anys i adults. A més, s'ha preparat un extens dossier-guia per al professor, que detalla un recorregut per l'exposició i possibles exercicis a realitzar. Tot el material s'ha fet amb un enfocament molt didàctic i pràctic, amb explicacions teòriques combinades amb exercicis ajustats a cadascun dels nivells. ♦

Donació al Museu d'un taller de joieria

El joier reusenc Jaume Fort i la seva esposa han fet donació al Museu del seu taller de joieria, que va funcionar fins als anys 60. Entre les peces, hi ha la taula de

treball, una laminadora, un banc d'estirar fils, la polidora i diversos estris de treball. Aquesta iniciativa és valorada molt positivament pel Museu no solament per la im-

portància de la donació en si, sinó perquè s'han pogut recollir els materials al mateix lloc on es trobaven, la qual cosa és fonamental per situar museològicament les peces. ♦

Tríptic informatiu del MCSV

El Museu Comarcal Salvador Vilaseca ha editat un tríptic de caràcter informatiu sobre els diversos serveis i dependències de què disposa el centre per a

utilització i coneixement del públic. Aquest full divulgatiu es pot trobar a les instal·lacions del Museu, tant al raval de Santa Anna com a la plaça de la Llibertat, i també a

altres dependències de l'Ajuntament, com l'Institut Municipal d'Acció Cultural, l'Oficina d'Informació i Turisme i el mateix palau municipal, a la plaça del Mercadal. ♦